

SIKKERHETSDATABLAD

Fosforsyre 10-25%

1. Identifikasjon av stoffet / produktet og av selskapet / foretaket

Utgitt dato	01.03.2011
Kjemikaliets navn	Fosforsyre 10-25%
CAS-nr.	7664-38-2
EC-nr.	231-633-2
Indeksnr.	015-011-00-6
REACH reg. nr.	25%:82379
Formel	H3PO4
Kjemikaliets bruksområde	Kjemisk / teknisk bruk
Firmanavn	Halfdan L Solberg AS
Besøksadresse	Brevikven 5 B
Postadresse	Pb 3410, 5815 Ytre Sandviken
Postnr.	5042
Poststed	BERGEN
Land	Norway
Telefon	55394400
Telefaks	55394401
E-post	post@hl-solberg.no
Hjemmeside	http://www.hl-solberg.no
Org. nr.	916 083 335
Utarbeidet av	Esben Solberg ADR Sikkerhetsrådgiver
Nødtelefon	GIFTINFORMASJONEN:tif 22 59 13 00

2. Fareidentifikasjon

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC	Xi; R36/38
Farebeskrivelse	Irriterer øynene og huden. Brann og eksplosjon: Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig. Miljø: Produktet regnes ikke som miljøskadelig.
Andre farer	Ref: punkt 5, 11, 12

3. Sammensetning /opplysning om innholdsstoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Fosforsyre ... %	CAS-nr.: 7664-38-2 EC-nr.: 231-633-2 Indeksnr.: 015-011-00-6	C; R34	10 - 25 %
Vann	CAS-nr.: 7732-18-5 EC-nr.: 231-791-2		90 - 75 %
Kolonneforklaring	CAS-nr. = Chemical Abstracts Service; EU (Einecs- eller Elincnummer) = European inventory of Existing Commercial Chemical Substances; Ingrediensnavn = Navn iflg. stoffliste (stoffer som ikke står i stofflisten må oversettes hvis mulig). Innhold oppgitt i; %, %vkt/vkt, %vol/vkt, %vol/vol, mg/m3, ppb, ppm, vekt%, vol%		
FH/FB/FM	T+ = Meget giftig, T = Giftig, C = Etsende, Xn = Helseskadelig, Xi = Irriterende, E = Eksplosiv, O = Oksiderende, F+ = Ekstremt brannfarlig, F =		

Meget brannfarlig, N = Miljøskadelig.

4. Førstehjelpstiltak

Generelt	I tvilstilfelle bør lege kontaktes. Ved mistanke om alvorlig skade og/eller forgiftning, bør pasienten bringes til sykehus/legehjelp raskest mulig. Flytt pasienten bort fra eksponering. Frisk luft, ro og varme. Ved bevisstløshet løses tettsittende klær. Plasser vedkommende i stabilt sideleie. Sørg for frie luftveier ved å bøye hodet bakover. Ved pustevansker kan øvet personell bistå pasienten ved å gi oksygen. Ved åndedrettsstans: Kunstig åndedrett.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Hvis irritasjon vedvarer skal lege kontaktes.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opp til 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved fortsatt irritasjon fortsettes skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.
Svelging	FREMKALL IKKE BREKNING! Skyll nese, munn og svelg med vann. Ved svelging gi øyeblikkelig rikelig med vann, eventuelt melk å drikke. Prøv ikke å gi drikke eller fremkalle brekning hvis vedkommende er bevisstløs. Skaff øyeblikkelig legehjelp eller transport til sykehus.

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmidler	Karbondioksid (CO ₂), vanntåke, alkoholresistent skum.
Uegnet brannslukningsmidler	Bruk ikke full vannstråle.
Brann- og eksplosjonsfarer	Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig. Kan utvikle meget giftige eller etsende damper ved oppvarming. Fosforforbindelser (PO _x).
Personlig verneutstyr	Bruk friskluftmaske når produktet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig pkt 8.
Annen informasjon	Husk alltid å få informasjon om lagrede kjemikalier ved brann. Plastkontainere vil kunne smelte på grunn av varmen og medføre lekkasje. Kjøl ned eller flytt hvis mulig.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt hensiktsmessig verneutstyr. Se tiltak for personlig vern under punkt 7 og 8.
Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Begrens spredningen. Unngå spredning til kloakk, vassdrag eller jordsmonn. Meld fra til ansvarlig myndighet (politi/kommuneingeniør/miljøvernshjef/SFT) ved større spill/lekkasjer.
Metoder for opprydding og rengjøring	Spill kan pumpes opp eller absorberes i tørt, inert materiale som sand, jord e.l. Spill samles opp i passende beholdere som merkes med innhold og leveres til destruksjon. Behandles i henhold til lover og regler for avfallshåndtering (se pkt. 13)

7. Håndtering og lagring

Håndtering	Sørg for god ventilasjon. Unngå innånding. Unngå kontakt med huden og øynene.
Oppbevaring	Lagres tørt og i lukkede beholdere. Oppbevares i originalemballasjen. Oppbevares på et kjølig, godt ventilert sted, kjemikalierom. Lagres beskyttet mot varme og direkte sollys. Oppbevares adskilt fra: Alkalier. Ved kontakt med metaller dannes hydrogengass som kan danne eksplosiv blanding med luft.

8. Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

Administrative normer

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Fosforsyre ... %	CAS-nr.: 7664-38-2 EC-nr.: 231-633-2 Indeksnr.: 015-011-00-6	8 t.: 1 mg/m ³	2007

Eksponeringskontroll

Annen informasjon om grenseverdier	Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Vask hendene etter hvert skift, og før spising, røyking eller bruk av toalett.
Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type E.
Håndvern	Benytt hansker av motstandsdygtig materiale, f.eks.: Neoprengummi. Nitrilgummi. Gjennomtrengningstid > 8 timer.
Øyevern	Bruk tettsluttende vernebriller eller ansiktsskjerm ved fare for sprut/dampdannelse.
Annet hudvern enn håndvern	Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt. Bruk motstandsdyktige klær som dekker hele kroppen ved risiko for direktekontakt ved søl eller sprut. Støvler av motstandsdyktig materiale, f.eks neoprengummi.
Annen informasjon	Nøddusj og mulighet for øyeskylling må finnes på arbeidsplassen.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Viskøs Væske
Lukt	Luktfri
Farge	Klar
Løselighet i vann	Løslig
Relativ tetthet	Verdi: > 1 g/cm ³ Kommentarer: v/20 °C
pH (bruksløsning)	Kommentarer: Sur

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold som skal unngås	Hell aldri vann direkte i produktet - dette kan føre til reaksjon. Unngå oppvarming.
Farlige spaltningsprodukter	Ved brann eller høy temperatur dannes: POx fosforforbindelser Ved kontakt med en rekke metaller dannes hydrogengass, som kan danne eksplosiv blanding med luft.
Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

11. Toksikologisk informasjon

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Ved bruk representerer de irriterende egenskaper den største faren.
Innånding	Irriterer luftveiene. Kan gi skader på slimhinner i nese, svelg, bronkier og lunger. Skader på tennene kan forekomme etter langvarig påvirkning.
Hudkontakt	Søl på huden forårsaker irritasjon, svie, rødhet, blemmer og evt. sårdannelse. Gjentatt og langvarig kontakt med fortynnete oppløsninger kan medføre eksem.
Øyekontakt	Damp eller sprut kan gi øyeskade.
Svelging	Kan forårsake irritasjon i munn, svelg mage og tarm ved svelging.
Allergi	Allergisk eksem kan oppstå ved langvarig påvirkning.

Kreft	Kreftfremkallende egenskaper er ikke kjent.
Fosterskadelige egenskaper	Effekter på fosterutvikling er ikke kjent.
Reproduksjonsskader	Reproduksjonsskadelige egenskaper er ikke kjent.
Arvestoffskader	Arvestoffskadende (mutagene) egenskaper er ikke kjent.

12. Miljøopplysninger

Øvrige miljøopplysninger

Økotoksisitet	Produktet er ikke klassifisert som miljøskadelig.
Mobilitet	Løselig i vann.
Persistens og nedbrytbarhet	Er lett biologisk nedbrytbar.
Bioakkumulasjonspotensial	Forventes ikke å bioakkumulere.
Andre skadevirkninger / annen informasjon	Utslipp av produktet til vann kan lokalt gi lav pH med fare for fiskedød.

13. Fjerning av kjemikalieavfall

Avfallskode EAL	EAL: 06 01 04 fosforsyre og fosforholdige syrer
NORSAS	7131 Syrer, uorganiske
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Egnede metoder til fjerning av kjemikaliyet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker

14. Transportinformasjon

Proper Shipping Name	PHOSPHORIC ACID SOLUTION
Varenavn (nasjonalt)	FOSFORSYRE, LØSNING
Farlig gods ADR	UN-nr.: 1805 Klasse: 8 Fare nr.: 80 Emballasjegruppe: III Varenavn: FOSFORSYRE, LØSNING
Farlig gods RID	UN-nr.: 1805 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III Varenavn: FOSFORSYRE, LØSNING
Farlig gods IMDG	UN-nr.: 1805 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III EmS: F-A, S-B Varenavn: PHOSPHORIC ACID SOLUTION
Farlig gods ICAO/IATA	UN-nr.: 1805 Klasse: 8 Emballasjegruppe: III Varenavn: PHOSPHORIC ACID, SOLUTION

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Faresymbol

Irriterende

Sammensetning på merkeetiketten	Fosforsyre ... %: 10 - 25 %
EC-nr.	231-633-2
R-setninger	R36/38 Irriterer øynene og huden.
S-setninger	S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene. S26 Får man stoffet i øynene; skylk straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. S37 Bruk egnede vernehansker.
Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 16.juli 2002, med senere endringer, gjeldende fra 21. juni 2010. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) Vedlegg II: Sikkerhetsdatablad. Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren fra Direktoratet for Arbeidstilsynet, den til enhver tid gjeldene utgave. Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet. ADR/RID veg-/jernbanetransport av farlig gods 2011, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Databladet er utarbeidet med basis i opplysninger gitt av produsenten.
Deklarasjonsnr.	25%:82379/75%:82377/81,2%:82376/83,5%:82375/85%:33713

16. Andre opplysninger

Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R34 Etsende. R36/38 Irriterer øynene og huden.
Leverandørens anmerkninger	De gitte opplysninger er ment å være retningsgivende for sikker håndtering, anvending, bearbeiding, lagring, transport, avhending, og utslipp; de må ikke ansees å være garanti eller kvalitetsspesifikasjon. Opplysninger i dette Sikkerhetsdatabladet er i henhold til vår informasjon, og så vidt vi vet korrekt på den angitte dato for sist revisjon eller utarbeidelse Informasjonen i dette dokumentet skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Halfdan L Solberg AS